

Viken Høyre

Fylkestingsprogram
2019-2023

Vi tror på Viken

Innhold

Med Høyre i Viken	1
Norges beste videregående skoletilbud	3
Lærere, ledelse og kvalitet i skolen	4
Mangfold og valgmuligheter i skolen	4
Styrke yrkesfagene og fagskolene	5
Livsmestring og fullført videregående skole	6
Samarbeid og samskaping med næringsliv, kunnskapsinstitusjoner og lokalsamfunn	7
Raskere frem og tryggere hjem	7
Veier	7
Trafikksikkerhet	8
Kollektivtransport	9
Havner	10
Et grønt og klimavennlig fylke	10
Skape flere jobber	12
Reiseliv og turisme	13
Jordbruk og skogbruk	13
Forskning og utvikling	14
Regional utvikling	14
Kultur, frivillighet og idrett	15
Kultur	15
Museer og kulturminner	16
Frivillighet, idrett og friluftsliv	17
Folkehelse	18
Tannhelse	19
Viken fylkeskommune	19
Viken fylkeskommune som arbeidsgiver	19
Kandidater	20

Høyre vil føre en konservativ fremskrittspolitikk, bygget på det kristne kulturgrunnlag, rettsstaten og folkestyret, for å fremme personlig frihet og sosialt ansvar, medbestemmelse og eiendomsrett, og et forpliktende nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

Høyres formålsparagraf

Med Høyre i Viken

Viken fylke er og blir viktig for alle oss som bor her. Høyre vil i samarbeid med kommunene utvikle Viken slik at vi får bærekraftige lokalsamfunn med god livskvalitet for innbyggerne. Viktige ansvarsområder for fylket er samferdsel, med veier og kollektivtilbud, og videregående opplæring.

Viken Høyre vil se samferdselsutfordringene i et Viken-perspektiv. Det gir mulighet for mer helhetlige og fornuftige løsninger. Viken vil ha 42 000 elever i den videregående skolen og skal eie nærmere 60 videregående skoler. Høyres ambisjon er å utvikle Norges beste tilbud innen videregående opplæring.

Viken er mangfoldig, og Høyre verdsetter det. Viken er et Norge i miniatyr – med fjord og fjell, distrikt og byer, landbruk og produksjonsbedrifter, gammel kulturhistorie og nye urbane kvaliteter. Mange av innbyggerne har også røtter i andre land. Med om lag 1,2 millioner innbyggere og 25 000 kvadratkilometer blir Viken landets 6. største fylke i areal og det største i antall innbyggere.

Kommunene i Viken utgjør et felles bo- og arbeidsmarked hvor mange av kommunene også har felles arbeidsmarked med Oslo. Høyre vil utvikle gode og miljøvennlige samferdselsløsninger med knutepunkt ulike steder i fylket. God infrastruktur og satsing på samferdsel er nødvendig for å utvikle næringsliv og bosetting i alle deler av fylket.

Viken skal ha Norges beste kollektivtilbud som er miljøvennlig, og som følger den teknologiske utviklingen. Høyre vil bygge ut flere og bedre gang- og sykkelveier i hele fylket. Barn skal kunne komme seg trygt til skolen. Vi skal også tilrettelegge for at folk kan sykle eller gå til jobb, og for rekreasjon og mosjon.

Viken Høyre skal utvikle kvaliteten i det videregående skoletilbudet og tilby opplæring som gir muligheter for alle. En god skole gir elever ferdigheter til å mestre og skape sin egen fremtid. Høyre vil arbeide målrettet for at flere elever fullfører og består. Vårt mål er at innen 2030 skal minst ni av ti elever fullføre og bestå. Viken Høyre vil utvide ordningen med fritt skolevalg til hele fylket etter modell fra Akershus fylkeskommune. Med fritt skolevalg kan elever søke seg inn på den linjen de ønsker, uavhengig av hvor de bor i fylket.

Viken Høyre skal være en aktiv støttespiller for kultursatsinger i fylket. Kultur er en stor bidragsyter til økt livskvalitet. Frivillige og profesjonelle aktører i regionen skal ha gode vilkår med gode utviklingsmuligheter. Fylket er en aktiv bidragsyter til viktige kulturelle tiltak og skal bidra til de regionale kulturarenaene. Disse kan samle en bredde av kulturell aktivitet. Dermed synliggjøres viktige kulturinstitusjoner i alle deler av fylket på en bedre måte.

Viken Høyre ønsker å videreutvikle samarbeidet med frivilligheten. Gode rammevilkår for frivilligheten bidrar til økt aktivitet og større samhandling om felles mål. Vi skal arbeide for utbygging av flere idrettsanlegg. Spesielt skal vi støtte opp om regionale anlegg og flerbruksanlegg som kommuner samarbeider om. Idrettslagene er bærebjelkene i den organiserte idretten og drives av ildsjeler som Høyre i Viken vil støtte opp om.

Viken Høyre vil fortsette å modernisere forvaltningen med mål om at flere relevante tjenester kan formidles digitalt.

Digitalisering av de offentlige tjenestene betyr færre skjemaer og mindre byråkrati, særlig for de små og mellomstore bedriftene. For Høyre er det viktig at offentlig sektor har som ambisjon å være digitalt ledende. Dette betyr ikke nødvendigvis at stat og kommune skal utvikle alle nye løsninger selv.

De ansatte er fylkeskommunens viktigste ressurs. Viken Høyre skal ha en løpende kompetanseutvikling for fylkeskommunens ansatte til det beste for de tjenester fylket tilbyr.

Høyre vil at Viken skal være det fylket i Norge som er best på å

- utvikle innhold og kvalitet i videregående opplæring
- bygge ut gode kollektiv- og samferdselsløsninger
- være en pådriver i arbeidet med gode og klimavennlige løsninger
- legge til rette for flere lønnsomme arbeidsplasser i privat sektor
- satse på talentutvikling

Viken Høyre tenker langsiktig og klimavennlig. Viken fylke skal i størst mulig grad tilstrebe passivhus- eller plussstandard på nybygg og større rehabiliteringer. Viken skal ha en offensiv klimastrategi med konkrete retningslinjer og krav til utslippskutt.

Viken Høyre

Anette Marie Solli

Tore Opdal Hansen

Simen Nord

førstekandidat

andrekandidat

tredjekandidat

Norges beste videregående skoletilbud

Viken Høyre skal utvikle kvaliteten i det videregående skoletilbudet. Vår ambisjon er at Viken skal ha Norges beste videregående skole. Skolen skal kjennetegnes ved at elevenes gis mulighet til å medvirke og erfare demokrati i praksis. Skolen skal legge til rette for at elevene får et godt grunnlag slik at de kan forstå seg selv og andre og gjøre gode valg i livet. En god skole gir elever ferdigheter til å mestre og skape sin egen fremtid. Det er her grunnlaget for den enkeltes voksenliv legges. Viken Høyre vil at elevene skal forberedes på deltakelse innenfor utdanning og arbeids- og samfunnsliv. Derfor skal elevene gis et tilbud der de får anvendt sine evner og oppnår et godt grunnlag for fremtidige yrkesvalg.

Læreren er skolens viktigste ressurs. De videregående skolene i Viken skal være en attraktiv arbeidsplass som kjennetegnes ved en særlig god kompetanse på skoleledelse og skoleutvikling. Ved å tilby videreutdanning, kompetanseheving for alle ansatte og erfaringsdeling på tvers av skoler skal skolene i Viken holde et høyt faglig nivå.

Viken Høyres mål er å skape en skole som gir muligheter for alle, og som utgjør en positiv forskjell for elevene. En god utdanning er en god investering for å hindre utenforskap og fattigdom. Den videregående skolen har også et særskilt ansvar for å sikre kompetanse for fremtidens samfunnsutvikling og innovasjon.

De studiespesialiserende programmene skal gi elevene solid kompetanse, evne til kritisk tenkning og ferdigheter for akademisk fordypning. Alle som starter på en yrkesfaglig utdanning, skal sikres nødvendig praksis i løpet av utdanningen og læreplass ved endt skolegang. Norge trenger flere

dyktige fagarbeidere i både privat og offentlig sektor. Viken Høyre vil fortsette løftet for yrkesfagene og jobbe for å øke antall læreplasser i Viken.

Skolen skal være en trygg læringsarena med nulltoleranse for trakassering, mobbing og rasisme.

Viken er et fylke i vekst. Viken Høyre vil fortsette satsingen på utbygging av nye skoler for å øke kapasiteten. Samtidig må vi renovere og vedlikeholde eksisterende skolebygg. Utbedring av skolebygg gjøres ved bruk av klimavennlige materialvalg og krav.

Lærere, ledelse og kvalitet i skolen

Læreren er den viktigste enkeltfaktoren for elevens utbytte av skolegangen. Viken Høyre vil satse på kompetanseheving av lærere og skoleledere gjennom etter- og videreutdanning. Videregående skoler i Viken skal ha dyktige og motiverte skoleledere for å sikre en god skole. For å heve kvaliteten og sørge for høy kompetanse i organisasjonen må skolelederen følge opp den enkelte ansatte.

Skolene i Viken skal ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal ha nulltoleranse for krenkelser som mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Viken Høyre vil

- videreføre satsingen på god ledelse og skolelederutdanning
- forsterke satsingen på etter- og videreutdanning av lærere
- vektlegge erfaringsutveksling mellom skoler på leder-, lærer- og elevnivå
- arbeide for at yrkesfaglærere kan hospitere i bedrifter i kortere perioder
- sørge for at rektor oppfyller lovens krav når det gjelder tiltak mot mobbing, slik at alle elever kan ha en trygg skolehverdag
- sikre åpenhet om skolens resultater
- la elevene få evaluere undervisningen slik at den enkelte lærer og skoleledelse får informasjon om elevenes vurdering av kvaliteten på undervisningen

Mangfold og valgmuligheter i skolen

Viken Høyre vil ha en skole som gir reelle valgmuligheter for både elever, lærere og skoleledelse. Skolen skal ta hensyn til mangfold og gi hver enkelt elev mulighet til å velge det hun eller han selv mener er riktig for seg. For å sikre valgfrihet vil Viken Høyre arbeide for å opprettholde et bredt spekter av fagtilbud i de videregående skolene.

De som ønsker å fullføre videregående opplæring raskere enn på normert tid, bør få muligheten til det. Grensene mellom ungdomsskolen og den videregående skolen må bygges ned slik at det blir mulig for elever i ungdomsskolen å ta fag på videregående nivå. Samtidig må det være mulighet for at elever i den videregående skolen kan få prøve seg i undervisningen på høyskoler og universitet.

Viken Høyre vil

- innføre fritt skolevalg i Viken etter modell av Akershus
- søke om forsøksprosjekt med valgfritt sidemål i den videregående skolen
- være positive til et mangfold av skoler i fylket, både offentlige og private
- tillate at elever som trenger større utfordringer, kan ta fag på høyskole eller universitet
- gi elever i ungdomsskolen muligheter til å ta fag på videregående nivå
- styrke elevenes rett til tilpasset undervisning og gi rett til nivåvalg, fortrinnsvis i fellesfagene

- benytte støtteordninger og EU-programmer som Erasmus+ for at elevene skal kunne delta i internasjonale prosjekter
- arbeide for å flytte skriftlig eksamen for avgangskullet til før 17. mai, uten å redusere det totale antall undervisningstimer
- benytte fremtidsrettede digitale verktøy, inkludert virtualiserings- og simuleringsteknologi, for å styrke undervisningen, særlig innen yrkesfag og på fagskolene
- utforske muligheten for en virtuell videregående skole som støtte og utviklingsarena for digitalt støttet undervisning innen bredden av tilbudet i Viken
- styrke elevdemokrati og elevmedvirkning i den videregående skolen, blant annet gjennom å gi elevråd og skoleutvalg mer innflytelse over skolens identitet
- etablere både ungdomsråd og fylkeselevråd
- sikre at alle skoler har en universell utforming som bidrar til inkludering av mennesker med nedsatt funksjonsevne
- styrke samarbeidet med private videregående skoler for å øke valgmuligheter og kapasitet
- bidra til å sikre et mangfold av utdanningstilbud i fylket ved også å støtte de private tilbudene
- legge til rette for etablering av egne videregående skoler som satser på realfag, språk og økonomi, etter modell av toppidrettsgymnas
- åpne for at store kommuner kan overta ansvaret for videregående skoler hvis de ønsker det
- gjennomføre et forsøksprosjekt med anonym retting av store prøver og innleveringer
- gjennomføre et forsøksprosjekt med filming av muntlig eksamen, slik at eleven har mulighet til å klage på karakteren som blir satt
- at elever ikke kollektivt kan meldes inn i en organisasjon eller forening
- si nei til blokkeringer av lovlige nettsider på skolen
- legge til rette for at personer fra næringslivet kan undervise i skolen over kortere perioder, gjennom for eksempel Lektor2-program
- vurdere å opprette e-sportslinje i den videregående skolen

Styrke yrkesfagene og fagskolene

Norge trenger god tilgang på dyktige fagfolk i årene fremover. Viken Høyre vil ha Norges beste yrkesfagtilbud som forbereder elevene og lærlingene på arbeidslivet. Derfor må opplæringen henge bedre sammen med det yrket elevene utdanner seg til.

Viken Høyre vil

- satse på å etablere nye læreplasser og øke inntaket av lærlinger i fylkeskommunens egen organisasjon og virksomheter
- oppdatere utstyrsparken på yrkesfaglige utdanningsprogram slik at opplæringen blir relevant for arbeidslivet og elevene, og vurdere kompensasjonsordninger til bedrifter som gjør utstyrsparken tilgjengelig for elever
- styrke innsatsen for flere læreplasser på utdanningsprogram hvor det er økt behov for faglært kompetanse
- øke samarbeidet med lokalt næringsliv for å få en oversikt over, og øke antallet, læreplasser i egen region
- arbeide for at fagbrev i landbruksfagene innføres for å styrke kompetansen i næringen

- videreføre fagkunnskap og sikre rekruttering til små håndverksfag som ivaretar tradisjonelle håndverksfaglige teknikker, metoder og materialer, gjennom tilbudsstrukturen for fag- og yrkesopplæringen
- arbeide for å utvide og markedsføre «Full opplæring» i bedrift som et eget søkbart løp i den videregående skolen som gir fag- og svennebrev
- styrke samarbeidet mellom den videregående skolen og bedriften som gjennomfører «Full opplæring» i bedrift, slik at opplæringsplanen samsvarer med den praktiske opplæringen
- gi yrkesfagelever mulighet til å ta fagbrev på engelsk
- skjerpe inn bruken av lærling klausuler i oppdrag som utføres for Viken fylkeskommune, slik at lærlinger brukes i de aktuelle prosjektene
- sikre elevene på yrkesfag retten til å gi tilbakemelding på opplæring i bedrift
- arbeide for at fagskolene har en sentral plass i den regionale kompetanseplanleggingen
- styrke og fremheve fagskolen som leverandør av relevant høyere yrkesfaglig utdanning
- at fagskoleutdanning skal foregå i egnede lokaler og derfor ikke bør samlokaliseres med videregående skoler
- bruke yrkesopplæringsnemnda som en viktig partner for å styrke kvaliteten i yrkesopplæringen i Viken

Livsmestring og fullført videregående skole

Viken Høyre vil at elevene skal mestre skolehverdagen, og at de skal få riktig tilrettelagt veiledning dersom de opplever utfordringer. Frafall i videregående skole er et stort problem, og det er forskjeller regionalt blant skolene i Viken. Viken Høyre vil at innen 2030 skal minst ni av ti elever som begynner i videregående opplæring, fullføre og bestå.

Viken Høyre vil

- ha bedre samarbeid mellom rådgivningstjenesten i skolen, NAV og karriereveiledningssentrene, slik at de kan nå ut til flere elever
- videreutvikle ordningen med mobbeombud og miljøarbeidere ved skolene
- beholde fraværs grensen og sikre at den praktiseres likt ved alle videregående skoler i Viken
- styrke skolehelsetjenesten slik at den er lett tilgjengelig på alle videregående skoler i Viken
- forebygge psykiske helseplager ved å tilby hjelp fra et psykisk helseteam ved skolene i samarbeid med kommunene
- ha flere alternative opplæringsarenaer hvor elever som sliter med motivasjonen, får jobbe praktisk og variert som en del av skolehverdagen
- bedre overgangen og samarbeidet mellom ungdomsskole og videregående skole, blant annet ved arbeide for at den enkelte elev og foreldre involveres mer aktivt det siste året på grunnskolen
- etablere gode ordninger for sommerskoletilbud og leksehjelp for elever som ønsker det
- at det skal være nulltoleranse for alkohol og narkotika i skolene, og at det forebyggende arbeidet styrkes
- stille strenge krav til rådgivere i den videregående skolen og sørge for kompetanseheving for karriererådgiving der det er behov for det
- tilby et alternativ til den videregående skolen i kortere perioder for elever som står i fare for å slutte, etter modell fra blant annet arbeidsinstituttet i Buskerud

Samarbeid og samskaping med næringsliv, kunnskapsinstitusjoner og lokalsamfunn

Viken Høyre ønsker å fremme verdien av samskaping med andre aktører i samfunnet i større utstrekning enn i dag. Viken Høyre vil at fylkeskommunen som skoleeier tar initiativ til å inkludere næringsliv og forskningsmiljøer i et samarbeid med skolene.

Viken Høyre vil

- utvikle temaskoler i samarbeid med næringslivet og i tilknytning til klyngemiljøer i regionen
- legge til rette for at elever kan hospitere hos bedrifter, høyere utdanningsinstitusjoner og forskningsinstitusjoner
- arbeide for videreutvikling av entreprenørskap og nyskaping som obligatorisk skoletilbud
- videreføre satsingen på Ungt Entreprenørskap og Ung Invest
- ta mer hensyn til arbeidslivets behov og muligheter for læreplass når utdanningstilbudet dimensjoneres, og gjøre mer for å sikre arbeidslivets innflytelse på innholdet i fagutdanningen
- støtte vitensentrene i fylket for å øke realfagsinteressen
- åpne for samarbeid om utbygging av undervisningsarealer ved større etableringer som industri/sykehus o.l.

Raskere frem og tryggere hjem

Viken skal ha samferdselsløsninger som ivaretar folks behov for å komme seg enkelt frem på trygge veier, enten man reiser kollektivt eller med egen bil. Næringslivet har også et behov for å få varene sine effektivt frem. Fylket er preget av trafikkstrømmer som går inn og ut av Oslo, og trenger gode løsninger på disse. Behovet for å binde hele fylket sammen internt, er også svært viktig.

Viken Høyre vil derfor etablere et felles kollektivtilbud for hele fylket med en felles pris- og sonestruktur slik at man kan reise sømløst i det nye fylket. Vi ønsker å legge til rette for nullutslippsbiler på våre veier med utbygging av infrastruktur. For Viken Høyre er det høyt prioritert at barn skal ha en trygg skolevei. Trygging av gang- og sykkelveier i tilknytning til skoler er derfor en av hovedsatsingene på samferdselsområdet de kommende årene. Samtidig vil vi arbeide for å ta igjen etterslepet av vedlikehold på fylkesveiene.

Viken Høyre vil bidra til utviklingen av nye båtløsninger. En satsing på miljø- og klimavennlig samferdsel på Oslofjorden vil avhjelpe dagens utfordrende trafikksituasjon og utfordringene som nye veibygginger skaper.

Veier

Gode veier er viktig for innbyggerne våre, uavhengig av hvor de bor og jobber i vårt langstrakte fylke. Viken trenger veier som kan håndtere de store trafikkstrømmene inn og ut av Oslo – samtidig som det legges til rette for motstrømspendling og utvikling av regionale byer og tettsteder i hele fylket. Viken Høyre ønsker også å se på en ytre ringvei for å lede trafikken utenom Oslo. Den økende befolkningsveksten vil føre med seg økt transportbehov som vil kunne innebære både økte utslipp av klimagasser og lokal forurensing. Dette sammen med trafikksikkerhet for både gående, syklende og kjørende blir viktigere og viktigere for den enkelte og for bomiljøene.

Store samferdselsprosjekter må bygges på den måten som gir mest for pengene og raskest mulig utbygging. Derfor vil Viken Høyre arbeide for at det inngås flere og større samarbeid med private aktører, såkalt offentlig–privat samarbeid (OPS).

Viken Høyre vil

- prioritere drift og vedlikehold av fylkesveiene
- bygge ut bedre og sikrere gang- og sykkelveier
- sikre at den planlagte utbyggingen av E18 på øst- og vestsiden av Oslofjorden blir gjennomført som forutsatt
- arbeide for at Oslofjord-krysningen, E134, blir gjennomført helhetlig fra koblingen med E6 på østsiden av fjorden til koblingen med E18 på vestsiden av fjorden
- planlegge for ny Røykenvei
- arbeide for at ny E16 bygges som del av Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 som planlagt i Nasjonal transportplan
- arbeide for snarlig utbedring av Rv7 på strekningen Ørgenvika–Gol som neste steg etter Sokna–Ørgenvika i tråd med «Veipakke Hallingdal»
- utbedre strekningen av Rv52 Gol–Robru for effektiv og miljøvennlig tungtransport
- arbeide for å utbedre Rv7 til en trygg og vintersikker vei over Hardangervidda
- være en pådriver for å få utredet mulighetene for å bruke Rv22/111 på østsiden av Glomma og Fv120 på vestsiden av Glomma som en ytre ringvei rundt Oslo
- følge opp bypakke Nedre Glomma for å sikre gode transporter mellom bysentrene
- følge opp bypakken i Drammens-området for å sikre god fremkommelighet
- bidra til fortgang i arbeidet med å få Rv19 gjennom Moss i tunnel
- arbeide for en oppgradering av Rv110 fra Ørebekk til Råde utenom Karlshus sentrum
- oppgradere Fv120 Mosseporten–Elvestad som en viktig ferdselsåre for nyttetraffikk
- arbeide for at Rv4 kommer inn som en del av porteføljen til Nye Veier
- at de bommene som blir oppført utelukkende for å sikre strekningsvise utbygginger, blir tatt ned igjen når utbyggingen er ferdig finansiert
- vurdere et lavere tak for yrkestransport når det gjelder antall passeringer i bomringen som man skal betale for
- utarbeide en regional areal- og transportplan der man i prosessen legger til rette for dialog og informasjonssinnhenting fra næringslivet

Trafikksikkerhet

Det må tas grep for å øke trafikksikkerheten, både langs de store hovedfartsårene, langs de mindre, lokale veiene og på fjorden. Viken Høyre vil prioritere trygghet og trafikksikkerhet, spesielt langs skoleveier.

Viken Høyre vil

- bedre trafikksikkerheten i fylket og legge til grunn en nullvisjon for hardt skadde og drepte i trafikken
- prioritere utbedring av trafikkfarlige strekninger
- støtte opp under godkjenningsordningen «Trafikksikker kommune» og arbeide for å bli godkjent som «Trafikksikker fylkeskommune»

- prioritere trygge skoleveier og barnas sikkerhet i all samferdselsplanlegging
- integrere trafikksikkerhet i byvekstavtaler og det regionale folkehelsearbeidet

Kollektivtransport

Viken Høyre vil etablere et helhetlig kollektivtilbud i fylket. Det skal være mulig å reise dit man skal, med én billett, uansett om man velger buss, tog eller båt. For at fremkommeligheten skal være god, er det i vår region viktig at kollektivtilbudet er så attraktivt at mange velger å reise kollektivt. Dette er særlig viktig for pendling til og fra hovedstaden. I denne sammenhengen er frekvens et svært viktig virkemiddel og vil være en vesentlig del av Viken Høyres politikk på dette området.

Det er grunn til å tro at ny teknologi, når det gjelder både selvkjørende kjøretøy, trafikkplanlegging og rutetilbud eller plattformer for integrert kollektivtrafikk og delingsøkonomi, gjør at man i nær fremtid kan planlegge samferdsel på en helt ny måte. For Viken Høyre vil det være viktig at dette skjer i et godt samspill med private aktører og kommunene, og at det offentlige aktivt er med på å drive utviklingen etter behovet.

For at det skal bli enkelt å velge kollektivt, må det anlegges flere innfartsparkeringsplasser ved kollektivknutepunkt. Innfartsparkeringsplassene må være rimelige i bruk og være forbeholdt reisende som parkerer bilen til fordel for å reise kollektivt.

Viken Høyre vil

- etablere en felles takst- og sonestruktur for hele Viken, hvor også Oslo kommune inngår
- at kollektivkort og billetter skal kunne brukes på tvers av buss, båt og bane
- sørge for at alle kommuner får et grunnrutetilbud
- arbeide for et godt matebusstilbud til kollektivknutepunktene
- legge en strategi for at Vikens kollektivtransport er utslippsfri innen 2028
- arbeide for universell utforming på holdeplassene, belysning og sanntidsinformasjon der det er praktisk mulig
- gi et godt transporttilbud til personer med nedsatt funksjonsevne
- arbeide for flere kollektivfelt og bedre fremkommelighet for bussene
- fremme bruk av sanntidssystemer
- ha gode nattbussordninger som frakter folk trygt hjem
- at det etableres en felles skoleskyssordning hvor det bør bli mulig å erstatte gratis skoleskyss med et rabattert ungdomskort dersom brukerne ønsker det
- ta i bruk ITS (intelligente transportsystemer) for å utnytte transportkapasiteten mer effektivt
- realisere Fornebubanen og Romeriksbanen til Kjeller
- være en pådriver for at Intercity-prosjektet gjennomføres som bestemt i Nasjonal Transportplan
- bidra til at fremdriften i samferdselsprosjekter holdes ved at fylkeskommunen er effektiv og fleksibel i sine prosesser
- arbeide for at fjorden skal benyttes som grønn ferdssåre og at passasjertrafikken på Oslofjorden så snart som mulig benytter nullutslippsteknologi på både eksisterende og nye kontrakter
- igangsette rutetraffic for utslippsfrie hurtigbåter i indre Oslofjord
- legge til rette for flere pendlerparkeringsplasser ved bane, buss og båt og samtidig sørge for at kapasitet og prismodeller reguleres av fylket og i samarbeid med kommunene i fylket
- jobbe for å øke antall avganger for Kolsåsbanen i rushtrafikken

- legge til rette for flere sykkelhotell ved kollektivknutepunkter
- videreutvikle ekspressbussordninger på strekninger der det er hensiktsmessig
- arbeide for at Ringeriksbanen bygges som del av Fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 som planlagt i Nasjonal Transportplan
- arbeide for økt frekvens og kortere reisetid på grenbanenettet
- arbeide for nytt høyhastighetstog på strekningen Oslo–Stockholm og Oslo–Gøteborg
- være positiv til sivil passasjertrafikk på Rygge sivile lufthavn (RSL)
- styrke kollektivtilbudet til friluftsområder

Havner

Nærhet til funksjonelle havner er viktig for industrien og næringslivet i Viken. Det bidrar til å øke fylkets konkurransekraft. Viken Høyre mener derfor at havnene i fylket skal videreutvikles i takt med behovet for industrien, landbruket og næringslivet, slik at de blir den foretrukne logistikk-løsningen med hensyn til ressurskostnad og miljøgevinst.

Viken Høyre ønsker mer gods fra vei over på sjø og bane. For å få til det er vi også avhengig av at havnene driver effektivt samtidig som tilgjengeligheten og fremkommeligheten er god. Klarer man dette, er det den beste transportløsningen for både næringslivet og miljøet.

Viken Høyre vil

- satse på havnene i Viken som viktige knutepunkter og et viktig bidrag til miljøvennlig transport og logistikk
- ha som mål at havnene våre skal være utslippsfrie innen 2030
- arbeide for å sikre gode farleder og gode veier til fylkets mange havner, blant annet gjennom mudring i Borg Havn og bygging av ny bro til havnen på Holmen i Drammen
- støtte opp om arbeidet med å utvikle havnene i Drammen og Moss til intermodale havner hvor vei, bane og sjø møtes
- være en pådriver for landstrøm i havner
- arbeide for økt godstrafikk på østre linje gjennom Østfold

Et grønt og klimavennlig fylke

For Viken Høyre er det viktig å ta vare på den verdenen vi lever i, og overlate den i minst like god stand til neste generasjon. Slik verden ser ut nå, vil en av våre viktigste jobber være å stanse den globale oppvarmingen, nedbygging av naturen og den forsøplingen vi ser rundt oss, spesielt med tanke på plast.

Viken skal være en klima- og miljøvennlig fylkeskommune som legger til rette for økt bruk av fornybar energi og fremmer bruk av miljøvennlig transport. Viken Høyre vil derfor legge FNs bærekraftsmål til grunn for utviklingen av Viken. Ny kunnskap krever i tillegg at vi løfter ambisjonene ytterligere når det gjelder å begrense den globale oppvarmingen. Samtidig er det viktig å føre en klima- og miljøpolitikk som gir grunnlag for vekst og etablering av ny virksomhet. Fylkeskommunen som samfunnsutvikler og leverandør av tjenester må spille på lag med regionens næringsliv og innbyggere for å gjøre det enklere og mer attraktivt å ta miljøvennlige valg.

Noen av de aller største kildene til utslipp av klimagasser i Viken kommer fra transportsektoren. For Viken Høyre er det derfor viktig å legge til rette for at transportsektoren blir utslippsfri så snart som mulig.

Viken Høyre vil

- legge FNs mål for bærekraftig utvikling til grunn for fylkeskommunens virksomhet
- bidra i arbeidet med å begrense den globale oppvarmingen til 1,5 grader
- legge til grunn et mål om at transportsektoren blir utslippsfri innen 2030
- videreutvikle en infrastruktur for nullutslippskjøretøy i hele Viken i form av lademuligheter, og fyllestasjoner for hydrogen
- beholde fordelene for nullutslippskjøretøy når det gjelder bruk av kollektivfelt, i bomringer og på ferger
- at når fordelene for elbiler trappes ned som følge av at disse bilene har høy markedsandel, så skal de beholdes for hydrogenbiler inntil disse når samme nivå
- bruke biogass for tunge kjøretøy for å erstatte bruk av diesel
- innføre nullutslippsstandard ved kjøp av nye mindre tjenestebiler i fylkeskommunen der infrastruktur for dette er på plass. For nye tunge kjøretøy er biogass også en løsning
- åpne for at tunge kjøretøy som benytter biogass eller bioetanol, kan få redusert sats ved bomplasseringer
- stille krav om nullutslippsløsninger på alle offentlige fergeanbud når teknologien gir muligheter for det
- gi støtte til den frivillige innsatsen for renere hav, fjord og strand
- ta i bruk veivasking av fylkesveiene der hvor det er hensiktsmessig for å bidra til bedre luftkvalitet og mindre spredning av mikroplast fra bildekk
- undersøke muligheter for å rense bort mikroplast i avrenning fra de mest trafikkerte veiene på en kostnadseffektiv måte
- velge miljøvennlige alternativer til gummigranulater på kunstgressbaner
- at Viken fylkeskommune skal bli helt fri for engangsplast
- stille klare klima- og miljøkrav i offentlige anskaffelser og styrke innkjøpskompetansen i fylkeskommunen på dette området
- arbeide for at nye fylkeskommunale bygg holder nær nullenerginivå, og legge til rette for at man bruker mest mulig tre i byggeprosjekter
- stille krav om energimerke A i alle nye offentlige leiekontrakter, med en opptrappingsplan for 2022–2025
- innføre miljøfyrtårnsertifisering av Viken fylkeskommune og Grønt Flagg-miljøsertifisering av våre videregående skoler
- stille krav til redusert matsvinn i fylkeskommunen
- innføre kildesortering i alle fylkeskommunale bygg
- arbeide for at fylkeskommunale byggeplasser skal være fossil- og utslippsfrie innen 2025
- tilrettelegge for at nye fylkeskommunale bygg minimum skal tilfredsstille kravene til nullutslippsbygg
- bidra til god forvaltning av viktige vassdrag

Skape flere jobber

Viken Høyre vil bidra til at næringslivet i fylket blir sterkere og skaper større verdier og trygge arbeidsplasser i fremtiden. Derfor skal vi arbeide for gode og forutsigbare rammebetingelser som gjør det attraktivt å satse i Viken, både for nye og for eksisterende bedrifter.

Velferdssamfunnet er under press i tiden fremover. Befolkningen vår kommer til å bestå av en stadig større andel eldre, samtidig som det økonomiske handlingsrommet blir mindre. Selv om veldig mange eldre er friske og bidrar stort i både frivillighet og samfunnet for øvrig, kan helsenæringen bli et viktig svar på helse- og omsorgsutfordringene i Norge de neste tiårene.

I Viken finner vi mange av Norges viktigste industriklynger og teknologimiljøklynger. Disse bidrar til mange viktige arbeidsplasser og er viktig for landet. Det er viktig at disse miljøene stimuleres både for å trygge arbeidsplassene og for å sikre utvikling og omstilling. Viken Høyre vil støtte utviklingen av våre teknologiklynger, som Kongsberg teknologipark, forskningsmiljøet på Kjeller og Smart Innovation i Halden, slik at de også stimulerer næringsklyngeutviklingen i Viken.

Viken Høyre vil

- involvere næringslivet og partene i arbeidslivet ved utarbeidelse av næringsplan og oppfølging av handlingsplaner
- etablere arenaer for samspill og dialog mellom næringsliv og forvaltning
- bistå eksisterende virksomheter i å søke forsknings- og utviklingsmidler til nye innovative produkter og markedsområder
- styrke samarbeidet mellom forskningsmiljøer og næringsliv
- i samarbeid med de ansatte i fylkeskommunen redusere unødvendig byråkrati for næringslivet
- være en pådriver for at næringslivet i hele regionen skal ha bredbåndsdekning
- si ja til bruk av private tilbydere for å sikre bedre tjenester til innbyggerne og mer effektiv bruk av samfunnets ressurser
- motarbeide arbeidslivskriminalitet og støtte opp om tiltak som sikrer et seriøst og organisert arbeidsliv
- jobbe aktivt for en mer offensiv kombinasjon av helse- og næringspolitikk, blant annet ved å gi helsenæringen større mulighet til å levere innovative løsninger gjennom blant annet offentlige anskaffelser og tilgang på offentlige helsedata
- bruke offentlige virkemidler for å stimulere til innovasjon i næringslivet som i stor grad også benyttes av bedriftene i helsenæringen (et eksempel på dette er støtte til etablering av helseklynger)
- sikre bedre vilkår for gründervirksomhet, spesielt gjennom tilgang til såkornkapital
- utnytte mulighetene som ligger i grenseoverskridende samarbeid med Sverige og EUs finansieringsordninger
- støtte opp under næringshager og kunnskapsparker for at disse skal kunne bidra på best mulig måte i næringsutviklingen i Viken, og øke og intensivere tilretteleggingen for gründere
- bidra til sikret fremtidig markedsadgang og være forutsigbare ved å støtte opp om EØS-avtalen
- bruke fylkeskommunale offentlige anskaffelser til å øke antallet læreplasser
- styrke innsatsen for grønne innovative anskaffelser, for eksempel ved å ta bedrifter, kunnskapsmiljøer og brukere med på råd i utviklingen av nye fremtidsrettede løsninger
- legge til rette for satsing på sterke klynger og nettverk gjennom koordinert virkemiddelbruk og målrettet arbeidsinnsats

- prioritere å ha ressurser til å kontrollere at aktører som har fått anbud, følger opp vilkårene i konkurransegrunnlaget (for eksempel timer som skal være utført av lærlinger)

Reiseliv og turisme

Viken byr på mange muligheter for en levende reiselivsnæring med naturopplevelser fra fjord til fjell, et aktivt kulturliv og en rik historie. Fylkeskommunen kan oppmuntre til et sterkere samarbeid mellom de ulike aktørene som gjør det enklere å være turist i fylket og bidrar til at Viken har den mest profesjonelle reiselivsnæringen i Norge.

Vår region trenger en ny reiselivsstrategi som tar inn over seg de ulike behovene og mulighetene som de forskjellige destinasjonene i regionen vår har. Strategien må også vise hvordan destinasjonene kan samarbeide om bedre tilrettelegging både digitalt og der folk ferdes.

Viken Høyre vil ha økt oppmerksomhet på fylkets maritime kulturarv når det gjelder både vassdrag og sjø. Vi nevner spesielt Haldenvassdraget, Vansjø, Tyrifjorden og Randsfjorden, Vollen i Asker og landets eneste marine nasjonalpark utenfor Hvaler-øyene.

Fjellregionen Hallingdal og Numedal er en av Norges største reiselivsregioner med kjente destinasjoner som Norefjell, Gol, Hemsedal og Geilo. I tillegg finnes det også mange museer og kulturinstitusjoner i denne reiselivsregionen. I en ny reiselivsstrategi for Viken må det også legges vekt på fjellregionen i det nye fylket og potensialet for turisme, vekst og utvikling.

Viken Høyre vil

- legge til rette for vekst og satsing på reiseliv i vår region
- evaluere og tilpasse virkemidlene til reiseliv og destinasjonsutvikling
- inkludere reiselivsnæringen når transporttilbudet utformes
- stimulere til utstrakt samarbeid mellom reiselivsaktørene
- tilrettelegge for en bærekraftig turisme
- opprette Visit Viken: et nettverk for kulturturisme og reiseliv

Jordbruk og skogbruk

Viken blir et av landets fremste landbruksfylker, og i hele det nye fylket produseres mat i verdensklasse. Mangfoldet i landbruket er særegent med store produktive bruk i lavlandet og kombinerte fjellbruk i Numedal og Hallingdal. Fylkeskommunen skal være en god partner for alle som bidrar til å skape disse verdiene. Jordbruk er en viktig næring i Viken, og en viktig forutsetning for både næringsmiddelindustrien og reiselivet. Vern av matjord blir en krevende, men viktig oppgave i et fylke med befolkningsvekst og stort press på de sentrale områdene.

Viken Høyre vil

- støtte våre tradisjoner som landbruks- og fiskerifylke
- arbeide for et bærekraftig, konkurransedyktig og miljøvennlig jordbruk
- jobbe for best mulige vilkår for treindustrien lokalt, regionalt og nasjonalt
- øke matproduksjonen for å oppnå økt grad av selvforsyning og økt inntjening
- ha et sterkt jordvern for arealer med fulldyrket mark, så lenge det ikke kommer i veien for vesentlig samfunnsutvikling

- løfte frem lokale produsenter som kan øke mangfoldet og tilgangen på ulike spesialiteter og lokale matvarer
- videreutvikle og styrke næringsmiddelindustrien i fylket og legge til rette for fortsatt tilgang på norske råvarer
- stimulere til økt produksjon og bruk av biomasse i fylket slik at skogressursene i fylket bidrar til å nå nasjonale klimamål
- støtte opp om landbrukets betydning for reiseliv og kulturlandskap
- ta vare på mulighetene for fiske og skjellsanking som innsjøene, elvene og kysten gir oss
- samarbeide med de andre fylkene som grenser til Hardangervidda, slik at internasjonale forpliktelser overfor villreinstammen i vårt område overholdes
- følge opp Stortingets rovdyrforlik og bestandsmålene som er bestemt der

Forskning og utvikling

Viken blir et fylke med mange kunnskapsmiljøer som gir muligheter for forskning og utvikling. Viken Høyre vil jobbe for at fylkeskommunen skal fortsette å bidra til de sterke forskningsmiljøene i næringslivet over hele fylket.

Viken Høyre vil

- sikre fylkeskommunens bidrag til forskning og utvikling
- være en konstruktiv samarbeidspartner for å få høgskolene, universitetene, næringslivet og kommunene til å samarbeide tettere
- arbeide for at det bygges flere studentboliger, slik at det blir god dekning ved alle studiesteder
- at fylkets internasjonale satsing skjer i samarbeid med kunnskapsmiljøene og næringslivet
- arbeide for at det inngås konkrete samarbeidsavtaler mellom lokalt næringsliv og høgskoler og universiteter, for å fremme innovasjon og omstilling i takt med utviklingen i samfunnet
- fremme konkurransedyktige rammebetingelser for innovasjon og entreprenørskap og arbeide for fylkeskommunal støtte til gründere
- arbeide for at det blir enklere for gründere å få tilgang på kapital, kompetanse og informasjon i en oppstartsfasen
- bidra til Borg Havns satsing på sirkulærøkonomi

Regional utvikling

I kraft av sin størrelse er det viktig at Viken fylkeskommune inntar en aktiv rolle som samfunnsutvikler. Planlegging må skje helhetlig og ved at man ser større områder under ett, ikke minst for å møte kravet om god og effektiv kollektivtransport og for å nå klimamålene. For Viken Høyre vil det være viktig at dette skjer i godt samspill med kommunene og private aktører. Fremtidig utbygging må både kunne ivareta jordvernet og kunne gi gode vekstmuligheter for næringslivet.

Høyre vil spille på lag med lokalsamfunnene og vil at fylkeskommunen skal støtte opp om de gode ideene fra kommuner og næringsliv ved å være en koordinator mellom virkemiddelapparatet og de øvrige kommunene.

For Høyre står det kommunale selvstyret sterkt, og kommunene kjenner best sin egen situasjon. Derfor må de i større grad være med å utforme arealpolitikken i sitt område. Viken blir et mangfoldig fylke, og de regionale planene må gjenspeile dette.

Viken Høyre vil

- arbeide for at kommunene prioriterer knutepunktutvikling, og at fylkeskommunen forplikter seg til å følge opp en slik utbygging ved å etablere gode kollektivforbindelser til disse tettstedene
- akseptere at i prioriterte tettsteder må vekst gå foran vern, mens vern utenfor disse tettstedene må stå desto sterkere
- redusere innsigelser på kommunale vedtak i plan- og arealsaker til et minimum og jobbe for at eventuelle innsigelser begrunnes i dialog med kommunene
- arbeide for at flere statlige arbeidsplasser flyttes til og etableres i Viken
- samarbeide med arbeidslivets organisasjoner
- begrense mengden ulike tilskuddsordninger og la antallet nye arbeidsplasser, hvor raskt man kan forvente disse nye arbeidsplassene, og om det er mulig å måle resultatene av støtten, være prioriterte tildelingskriterier
- bruke regionale utviklingsmidler mest mulig direkte mot virksomheter med potensial for økt verdiskaping
- innføre retningslinjer og strategi for innkjøp i fylkeskommunen som utelukker useriøse leverandører, og prioritere bedrifter som satser lokalt på forskning, utvikling og sysselsettingsvekst
- legge spesiell vekt på å inngå innkjøpsavtaler med bedrifter som er aktive med å utvikle læreplaner
- etablere gode samarbeid med Oslo for å sikre en helhetlig regional utvikling i Viken og Oslo

Kultur, frivillighet og idrett

Kultur

Muligheten til å delta i kulturopplevelser bidrar til å utvikle oss som mennesker, skaper identitet og tilhørighet og er en viktig forutsetning for ytringsfrihet. I et fylke som Viken, som kjennetegnes både av viktige tradisjoner innenfor eksisterende kulturuttrykk og stor tilflytting som skaper behov for lokal integrering, blir det svært viktig å legge til rette for utvikling av kulturlivet.

Viken Høyre vil derfor være en aktiv støttespiller for kultursatsinger i hele fylket og bidra til at både profesjonelle og frivillige aktører får gode rammevilkår for å videreutvikle et fritt kulturliv. For å arbeide planmessig med å styrke kulturfeltet vil Viken Høyre legge stor vekt på talentutvikling, publikumsutvikling og utvikling av kulturnæringer.

Viken Høyre vil

- gjøre satsingen på unge talenter innen musikk, UngMusikk, tilgjengelig for ungdom i hele Viken. Sammen med gode kår for Vestregionens ungdomssymfonikere, Opera Østfold, Oscarsborgoperaen, Kongsberg Jazzfestival, Glogerfestspillene og Det Norske Blåseensemble, vil dette utgjøre en viktig styrkning av musikk som kulturnæring i Viken og bli tilgjengelig for et større publikum

- opprette Talent Viken: en stipendordning for unge og lovende talenter innen musikk, dans, litteratur, billedkunst og scenekunst
- styrke satsingen på dans gjennom å videreutvikle talentsatsingene DanseFOT, Østfold dansekompani for ungdom og arbeidet som gjøres fra Ål Kulturskule/Landsdelsscene for dans. Samtidig vil vi styrke det nyopprettede dansekompaniet Nagelhus Schia Productions og regionalt kompetansesenter for dans slik at hele satsingen samlet kan bidra til publikumsutvikling og utvikling av kulturnæringer innenfor dans
- videreføre Brageteateret, Østfold Teater og Akershus Teater som selvstendige institusjoner, men med et forsterket samarbeid. Talentsatsingen ved Akershus Teater, UngTekst, videreføres med mulighet til deltagelse for ungdom fra hele fylket. Vi vil etablere aspirantplasser ved alle tre teatrene
- være positiv til nye produksjonslokaler til Brageteateret
- videreutvikle satsingen på talentutvikling innen film hos Mediefabrikken og sørge for et godt samarbeid med Viken filmsenter
- bidra til en styrking av visningssteder for visuell kunst, både gjennom Punkt Ø, Galleri Trafo, Vestfossen Kunstlaboratorium, Bærum Kunsthall, Henie Onstad Kunstsenter, Buskerud Kunstsenter og Østfold kunstsenter og gjennom byggingen av et nybygg for Akershus Kunstsenter i Lillestrøm
- forsterke den igangsatte talentsatsingen innen visuell kunst og knytte den sterkere opp mot de etablerte institusjonene
- sikre gode kår for fylkesbiblioteket i Viken og støtte opp under dets bidrag overfor kommunene
- videreutvikle bibliotekene i fylket til å bli moderne møteplasser hvor kunnskap, kulturopplevelser og digitale ferdigheter kan erverves og deles
- støtte frivillige og humanitære organisasjoners arbeid og slå sammen ulike tilskuddsordninger for bedre å kunne prioritere hvor vi skal bruke pengene, og få mer kultur ut av hver krone
- åpne for at enkelte private kulturinstitusjoner kan gis driftsstøtte, enten som direkte fylkeskommunal støtte eller som kommunenes egenandel for å få prosjektstøtte
- støtte arrangementer som bidrar til å styrke studentkulturen
- bidra til kulturformidling på nye arenaer for å nå ut til unge, eldre og innvandrere
- styrke det frivillige kulturlivet, som kor, korps og amatørteater
- opprette en årlig markering for kulturen og frivilligheten

Museer og kulturminner

Viken har varierte og spennende kulturminner som dekker hele Norges utvikling, og som er milepæler i landets historie – fra helleristninger og gravhauger til festningsverk og industriell utvikling fra den spede begynnelse til i dag. Disse må tas vare på for ettertiden. Ikke minst fordi kulturmiljøturister utgjør en vesentlig del av verdiskapingen og bidrar til sysselsetning og verdiskaping i lokalmiljøene.

Museene i Viken står i en særstilling når det gjelder ivaretagelse av felles kulturarv og historie. Museer og forvaltning av kulturminner er tiltak for å bevare det som har vært, og er viktig for å bidra til økt kulturforståelse, identitet og tilhørighet, trivsel og verdiskaping. Ildsjeler og venneforeninger har stor betydning for museene. Viken Høyre vil samarbeide og tilrettelegge for at deres arbeid fortsetter, til nytte og verdi for både museene og befolkningen.

Fylkeskommunen har en sentral rolle som bidragsyter innen museumspolitikken, og har en egen avdeling for kulturminner. Det er viktig at fylkeskommunen oppfattes som en positiv og god samarbeidspartner for privatpersoner og aktører som får sine områder og bygninger vernet eller båndlagt.

Viken Høyre vil

- støtte, styrke og formidle fylkets kulturarv, som omfatter bygningsvern, arkeologi og konservering
- bevare viktige kulturminner og gi støtte til museer som innehar stor regional og nasjonal verdi
- styrke samarbeidet med våre nasjonale museer og vertskommunene, slik at vi bedre kan utvikle og nyttiggjøre oss deres kunnskap og kompetanse
- videreføre tilskuddene til de konsoliderte museene i Viken, Museene i Akershus, Østfoldmuseene og Buskerudmuseet
- arbeide for kunnskaps- og nettverksbygging mellom eiere og brukere av vernede og fredede kulturminner
- at verneforvaltningen skal praktisere prinsippet «verning gjennom bruk»
- styrke museene som kunnskapsformidlere som er tilgjengelige for alle, ved hjelp av økt tilstedeværelse på internett
- styrke dialog og samarbeid med private eiere for å sikre vår kulturarv
- at de som fatter et vernevedtak, også får et større økonomisk ansvar for å ta vare på kulturminner, inkludert ved pålegg om arkeologiske utgravinger
- motivere enkeltmennesker og eiere av kulturminner til å ta vare på kulturminner ved å tilby kompetanse, råd og veiledning
- bevare og styrke kompetansen innen små og utdøende håndverksfag
- at museene må være åpne og lett tilgjengelige for befolkningen og for turister
- at det skal være lett å sette i gang kreative prosjekter som kan øke besøkmassen i museene
- legge til rette for og stimulere til at museenes venneforeninger fortsetter sitt virke
- aktivt påvirke regjeringens arbeid med en helhetlig vurdering av museumsreformen hvor Vikens ambisjon må være å være en foregangsregion i dette arbeidet
- synliggjøre kulturminner og kulturhistoriske verdier som en ressurs i samfunnsutviklingen og som en del av den samlede miljøforvaltningen, særlig innenfor by og tettstedsutvikling

Frivillighet, idrett og friluftsliv

Viken Høyre vil legge til rette for frivilligheten og anerkjenne det store dugnadsarbeidet som legges ned hver dag. Idretten er Norges største folkebevegelse og bidrar til god folkehelse, deltakelse og inkludering. Frivilligheten skaper lokalt engasjement og fellesskap. Gjennom frivilligheten oppnår vi sosial tillit, inkludering og hverdagsintegrering. Økonomisk situasjon og sosial bakgrunn skal ikke være til hinder for deltakelse og frivillig innsats.

Idrett og friluftsliv bidrar til økt livskvalitet og helse. Friluftsområder må sikres gjennom riktig arealplanlegging. Fylkeskommunen har en rolle som støttespiller til frivillige organisasjoner og for sikring, drift og tilrettelegging av friluftsområder. Friluftsrådene og friluftorganisasjonene er viktige aktører på området, og Viken Høyre vil samarbeide tett med friluftsrådene i dette arbeidet. Viken har

et spesielt ansvar for å styrke og støtte idretten på fylkesnivå og for å sikre at idrettstalenter og idrettsarrangementer har gode vilkår.

Viken Høyre vil

- gi støtte og stimulere til økt aktivitet i de frivillige organisasjonene
- at vern av naturområder ikke skal være til hinder for å bruke dem som friluftsområder – bruk er det beste vern
- arbeide for at større nasjonale og internasjonale idrettsarrangementer legges til Viken
- være en pådriver for konkurranser som X Games på Fornebu, Raw Air i Vikersund og Ladies Tour of Norway i Østfold
- legge til rette for at de videregående skolene i større grad gjøres tilgjengelige for frivillige organisasjoner utenom skoletiden
- arbeide for at det skal dimensjoneres for et eventuelt sambruk med kommunene når det bygges nye skoler eller skoler bygges ut
- at fordelingen av spillemidlene til anlegg for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv blir fordelt på en rettferdig og forutsigbar måte, og at det arbeides for å videre øke tilskuddet fremover
- at idrettskretsene skal være høringsinstans ved fordeling av spillemidler til idrettsanlegg i fylket
- prioritere ressursene til regionale idrettsanlegg og til andre idrettsanlegg som fokuserer på flerbruksmuligheter i samarbeid med kommunene
- samarbeide med idretten i inkluderings- og integreringsarbeidet
- stimulere til samarbeid mellom idrett og det offentlige der dette kan bidra til økt fysisk aktivitet og folkehelsegevinster
- sikre gode tur- og rekreasjonsmuligheter gjennom å videreutvikle sti- og løypenettet, i nært samarbeid med frivilligheten
- legge til rette for stier og rekreasjonsløyper for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- sikre og styrke allemannsretten og legge til rette for at allemannsrettens innhold blir kjent
- bidra til å utvikle flerbrukshaller ved videregående skoler der hvor det er mulig

Folkehelse

Viken har med sin nærhet til både fjell, skog og sjø gode forutsetninger for en sunn befolkning. Det er viktig at forholdene legges til rette for at innbyggerne enkelt kan ta ansvar for egen helse. Det er en god offentlig investering å satse på helsefremmede tiltak for å redusere risikoen for at folk blir syke. Viken Høyre vil følge dette prinsippet og ser viktigheten av å prioritere tiltak for å bedre folkehelsen. Jo tidligere man kan ha en positiv påvirkning, jo bedre er det. Viken Høyre vil videreføre satsingen på helsetjenester i den videregående skolen, føre en politikk som bidrar til en enklere hverdag for eldre og uføre, og skape trygge og trivelige lokalsamfunn der folk bor.

Viken Høyre vil

- følge opp det gode folkehelsearbeidet i hele fylket og understøtte kommunenes folkehelsearbeid
- bidra med økt kompetanse og mer ressurser for å fremme fysisk aktivitet
- videreføre tilskuddsordninger til folkehelse og styrke organisasjoner og miljøer som gir en god helsegevinst
- gjennomføre tiltak for å bidra til gode levekår og sosial inkludering

- fremme folkehelsen innenfor de oppgavene den selv er tillagt, slik som regional utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting
- videreutvikle skolehelsetilbudet ved de videregående skolene og styrke samarbeidet med skolehelsetjenesten i kommunene for å redusere frafallet i videregående skole og fremme barn og unges fysiske og psykiske helse
- utvikle en egen ungdomshelsestrategi med vekt på seksuell og psykisk helse
- sikre god tilgang på friluft- og naturopplevelser og felles møteplasser som en del av det forebyggende helsearbeidet
- skape et samfunn som i større grad fremmer psykisk helse gjennom å legge mer vekt på forhold i omgivelsene som fremmer mestring, tilhørighet og opplevelse av mening

Tannhelse

Tannhelsetjenesten er en stor del av det fylkeskommunale tjenestetilbudet. Den har ansvar for å koordinere all offentlig og privat tannhelsetjeneste i fylket. Virksomheten skal sørge for at tannhelsetjenester er tilgjengelige for alle som bor eller oppholder seg i fylket. Det er svært viktig at tannhelsetjenesten holder god kvalitet og organiserer forebyggende tiltak for hele befolkningen.

Viken Høyre vil

- arbeide for at helsepersonell i kommunene får god opplæring i tannhelse og munnhygiene
- utrede muligheter for studentrabatt ved de fylkeskommunale tannlegeklinikkene
- fortsatt satse på forebyggende tannpleie for å motivere særlig barn og unge til sunt kosthold og regelmessig tannstell
- sikre god tannpleie til voksne som har krav på gratis tannbehandling, som eldre, langtidsyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie, personer med rusavhengighet, personer med psykisk utviklingshemming og andre som har krav på dette
- sikre gode tannhelsetilbud til tortur- og voldsutsatte, pasienter med sterk angst for tannbehandling og innsatte i fengsel
- sikre tilbudet med tannbehandling under narkose for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- utrede stykkprisfinansiering av tannhelsetjenester

Viken fylkeskommune

Viken fylkeskommune er til for fylkets innbyggere. Interessene til den enkelte innbygger, frivillige organisasjoner, næringslivet og kommunene skal stå i sentrum når fylkeskommunen treffer sine beslutninger og yter sine tjenester.

Viken fylkeskommune som arbeidsgiver

Fylkeskommunen skal fremstå som en attraktiv og spennende arbeidsgiver for å tiltrekke seg og beholde den nødvendige kompetansen. Ansatte i fylkeskommunen skal møte en moderne og inkluderende arbeidsgiver og få arbeidsoppgaver som gir muligheter for personlig utvikling. Det skal legges til rette for mennesker med nedsatt funksjonsevne på fylkeskommunens arbeidsplasser, og eldre arbeidstakere skal få mulighet til å arbeide så lenge som mulig, slik at arbeidsplassen kan beholde viktig kunnskap og erfaring.

Viken Høyre vil

- føre en aktiv rekrutteringspolitikk og skape attraktive arbeidsplasser
- ha en offensiv tilnærming til arbeidet med helse, miljø og sikkerhet for de ansatte
- tilstrebe hensiktsmessige stillingsstørrelser og tilby fulle stillinger til de som ønsker det
- arbeide aktivt for å redusere sykefraværet
- oppfylle avtalen om et inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen)
- ivareta medarbeidere med redusert arbeidsevne ved å tilpasse arbeidsoppgaver og stillingsstørrelser
- gi arbeidstakere mulighet til å stå i sine stillinger utover pensjonsalder
- innføre parlamentarisk styringsmodell i Viken fylkeskommune
- lage en egen digitaliseringsstrategi for fylkeskommunen
- forenkle kontakten og dialogen mellom fylkeskommunen og innbyggerne gjennom digitale løsninger
- jobbe for digital tilgang til alle fylkeskommunens tjenestetilbud
- legge til rette for lavterskeltilbud for de med liten digital kompetanse
- føre en ansvarlig økonomisk politikk

1

Anette Marie Solli

Fødselsår: 1962
Bosted: Bærum

2

Tore Opdal Hansen

Fødselsår: 1956
Bosted: Drammen

3

Simen Nord

Fødselsår: 1989
Bosted: Moss

4

Kari Sofie Bjørnsen

Fødselsår: 1967
Bosted: Asker
7

5

Sandra Bruflot

Fødselsår: 1991
Bosted: Hole
8

6

Roar Lund

Fødselsår: 1965
Bosted: Halden
9

7

Lise Hagen Rebbestad

Fødselsår: 1965
Bosted: Lillestrøm

8

Iselin Haugo

Fødselsår: 1988
Bosted: Ål

9

Synnøve Kongsrud

Fødselsår: 1967
Bosted: Nordre Follo

10. Morten Eriksrød, 1956, Kongsberg	36. Bente K. Heiersjø, 1954, Frogn	62. Jon Hovland, 1960, Modum
11. Erik Unaas, 1959, Indre Østfold	37. Frederikke Stensrød, 1972, Råde	63. Hanne B. L. Haatuft, 1968, Hol
12. Sebastian Næss Langaas, 1986, Bærum	38. Kirsti Kierulf, 1962, Asker	64. Halvor Rennehvammen, 1951, Nore og Uvdal
13. Egil Ax, 1982, Drammen	39. Anita Skretteberg, 1963, Modum	65. Cathrine Jensen, 1961, Asker
14. Gunnar Melgaard, 1947, Nordre Follo	40. Thomas Fosen, 1957, Flesberg	66. Richard Norland, 1957, Moss
15. Dag Øivind Henriksen, 1968, Ringerike	41. Mathias Opdal Weseth, 1998, Bærum	67. Thomas Bæk Jahreie, 1963, Fredrikstad
16. Gretha Evelin Thuen, 1954, Fredrikstad	42. Aleksander Abelsen, 1999, Fredrikstad	68. Erik Adland, 1957, Nesodden
17. Maren Winnem, 1996, Ullensaker	43. Sigird M. Thielemann, 1948, Drammen	69. Elin M. Lexander, 1953, Halden
18. Christina Højer Mørkve, 1993, Drammen	44. Dag Fjeld Edvardsen, 1970, Drammen	70. Ivar Eskestrand, 1956, Ringerike
19. Lars Berge, 1972, Ullensaker	45. Haakon Kvenna Veum, 1991, Bærum	71. Kine Dirro Bøhlerengen, 1973, Frogn
20. Monica C. Gåsvatn, 1968, Sarpsborg	46. Lise Nygård Lund, 1962, Kongsberg	72. Jarle Hovland, 1950, Drammen
21. Johan Baumann, 1934, Drammen	47. Fredrik Holm, 1985, Halden	73. Carsten Arnt-Jensen, 1953, Moss
22. Trine-Lise Ø. Blime, 1988, Lørenskog	48. Nneka Okoye, 1970, Vestby	74. Fredrik Dale Refling, 1986, Bærum
23. Adnan Afzal, 1984, Lier	49. Ole Johan Aulie, 1953, Bærum	75. Anahita Ambrosio, 1985, Drammen
24. Lasse Lehre, 1988, Lunner	50. Rune Owrenn Ihle, 1952, Nes	76. Tove Marie Farstad, 1956, Asker
25. Glenn Håkon Melby, 1967, Råde	51. Caroline Hoff, 1996, Drammen	77. Hallstein Flesland, 1954, Lillestrøm
26. Nils Fredrik Wisløff, 1951, Asker	52. Rune Grundekjøn, 1959, Fredrikstad	78. Nils Holm, 1945, Asker
27. Torill Hodt Heggen, 1954, Bærum	53. Simen Murud, 1999, Kongsberg	79. Terje Torsteinson, 1955, Moss
28. Jonas Nikolaisen, 1996, Sigdal	54. Roble W. J. Wais, 1996, Vestby	80. Christer A. Jenson, 1987, Moss
29. Thor Hals, 1967, Indre Østfold	55. Runar Andersen, 1954, Modum	81. Caroline G. Andersen, 2000, Fredrikstad
30. Ketil Nordengen, 1963, Ullensaker	56. Arne Jørstad, 1945, Lier	82. Bjørg Kristin Lund, 1968, Halden
31. Cordelia Bardalen, 1998, Drammen	57. Terje Hegge, 1962, Bærum	83. Fin Resch, 1936, Modum
32. Kjell G. Pettersen, 1945, Nordre Follo	58. Simen Jørgensen, 1991, Moss	84. Svetlana F. Neteland, 1963, Asker
33. Gunnar Helge Wiik, 1958, Nordre Follo	59. Line Spiten, 1981, Kongsberg	85. Jon Andreas Kolderup, 1940, Hol
34. Gretha Kant, 1945, Moss	60. Herman Midtsjø, 1999, Fredrikstad	86. Stein Ramberg, 1953, Drammen
35. Inger-Britt Vindegg, 1947, Hol	61. Hilde Merete Feragen, 1965, Vestby	

VIKEN HØYRE VIL

- > Etablere en felles takst- og sonestruktur for hele Viken, hvor også Oslo kommune inngår
- > Innføre fritt skolevalg i Viken
- > Styrke skolehelsetjenesten slik at den er lett tilgjengelig på alle videregående skoler
- > Gjøre Vikens kollektivtransport utslippsfri innen 2028
- > Opprette en stipendordning for unge og lovende talent innen musikk, dans, litteratur, billed- og scenekunst
- > Prioritere drift og vedlikehold av fylkesveiene
- > Legge til rette for vekst i reiselivet i vår region
- > Etablere nye læreplasser og øke inntaket av lærlinger i fylkeskommunen
- > Være positiv til et mangfold av skoler i fylket, både offentlige og private
- > Prioritere utbedring av trafikkfarlige veistrekninger
- > Forsterke satsingen på etter- og videreutdanning av lærere
- > Redusere unødvendig byråkrati for innbyggere og næringsliv
- > Legge FNs mål for bærekraftig utvikling til grunn for fylkeskommunens virksomhet

Layout: Celine Dørum Pettersen

